

9. Vnitřní stěhování

Za roky 1986–1990 jsou sice v publikacích o pohybu obyvatelstva za ČR údaje o stěhování i v členění podle vzdělání, ovšem je v nich zahrnuto i vnitřní stěhování v Praze a protože ho není možno vyčlenit, jsou údaje za tyto roky s roky následujícími nesrovnatelné. Na rozdíl od předchozích kapitol není tedy u migrace možné dlouhodobější srovnání základního ukazatele o počtu migrujících.

Vzhledem k tomu, že od roku 2005 již není k dispozici evidence stěhujících se osob podle vzdělání, je v následujícím textu analýza pouze za období roků 1991 až 2004.

Zatímco celkový počet stěhujících se obyvatel mezi obcemi se přes zvýšení v posledních letech na úroveň z počátku 90. let nevrátil, mezi vysokoškoláky je vzestup z lokálního minima v roce 1996 výraznější a to až nad výchozí hodnoty. Maximální počet z roku 2004 je o 16 % větší než údaj roku 1991. V posledních letech vzrůstal podíl migrujících vysokoškoláků jak na celkové vnitřní migraci, tak na migraci obyvatel od 21 roků i od 25 roků (v tomto věku má již převážná část vysokoškoláků toto vzdělání ukončené).

Tab. 9.1. Vnitřní stěhování

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Vnitřní stěhování celkem	217 598	212 196	200 474	176 228	172 240	164 454	167 666	173 973	172 882	173 046	178 404	197 068	187 305	191 468
Vysokoškoláci	15 872	14 669	13 798	12 734	11 466	11 386	12 230	13 663	14 055	14 009	15 313	17 758	16 799	18 430
	Podíl vysokoškoláků na vnitřním stěhování celkem (v %)													
Celkem	7,3	6,9	6,9	7,2	6,7	6,9	7,3	7,9	8,1	8,1	8,6	9,0	9,0	9,6
21 a více roků	11,7	11,1	10,9	11,3	10,3	10,4	10,7	11,3	11,6	11,3	11,9	12,3	12,2	13,5
25 a více roků	13,6	12,6	12,4	12,7	11,8	12,1	12,4	12,9	13,0	12,6	13,1	13,4	13,2	14,5

Za roky 1991 a 2001, tedy roky sčítání, je možno vyjádřit rozdíly v intenzitě migrace osob s vysokoškolským vzděláním a celkovou populací. Z výsledků vyplývá, že vysokoškoláci mají intenzitu stěhování (vztahenou k počtu osob) zřetelně větší. Největší hodnota byla v roce 2001 u vysokoškoláků do 29 roků (přes 50 stěhujících se na 1 000 osob). Tato skutečnost souvisí s ukončením studia v uvedeném věku a stěhování za prací do místa studia event. do jiného většího centra, které je většinou mimo dosah dosavadního bydliště. Obdobné závěry vyplývají i z údajů roku 1991, hodnoty ukazatele vyjadřujícího intenzitu.

Tab. 9.2. Vnitřní stěhování na 1 000 obyvatel za roky 1991 a 2001 podle věku za osoby s vysokoškolským vzděláním

	1991	2001										
	Celkem	Celkem	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65+
Počet na 1000 obyvatel	27,2	20,1	57,2	50,9	30,9	18,5	13,2	10,0	9,3	7,1	8,4	6,6
Rozdíl proti vnitřnímu stěhování celkem	6,5	3,4	22,3	14,3	6,1	1,8	0,4	0,2	1,1	-0,2	1,8	-2,4

Mezi migrujícími vysokoškoláky mají převahu muži, v úhrnu tvoří 58 % celku. Vývoj podle pohlaví je však odlišný. Stěhujících se mužů bylo po obratu předchozího trendu nejvíce v roce 2002, ale hodnoty roku 1991 již dosaženo nebylo. U žen bylo minimum v roce 1995 a již v roce 1999 byl převýšen údaj roku výchozího a za rok 2004 činil nárůst proti němu 47 %. Z uvedeného vyplývá, že se podíl žen mezi migrujícími vysokoškoláky zvyšuje – za třináct roků je to cca o 10 procentních bodů. Za jeden z vlivů je třeba považovat větší mírou se zvyšující počet vysokoškolaček.

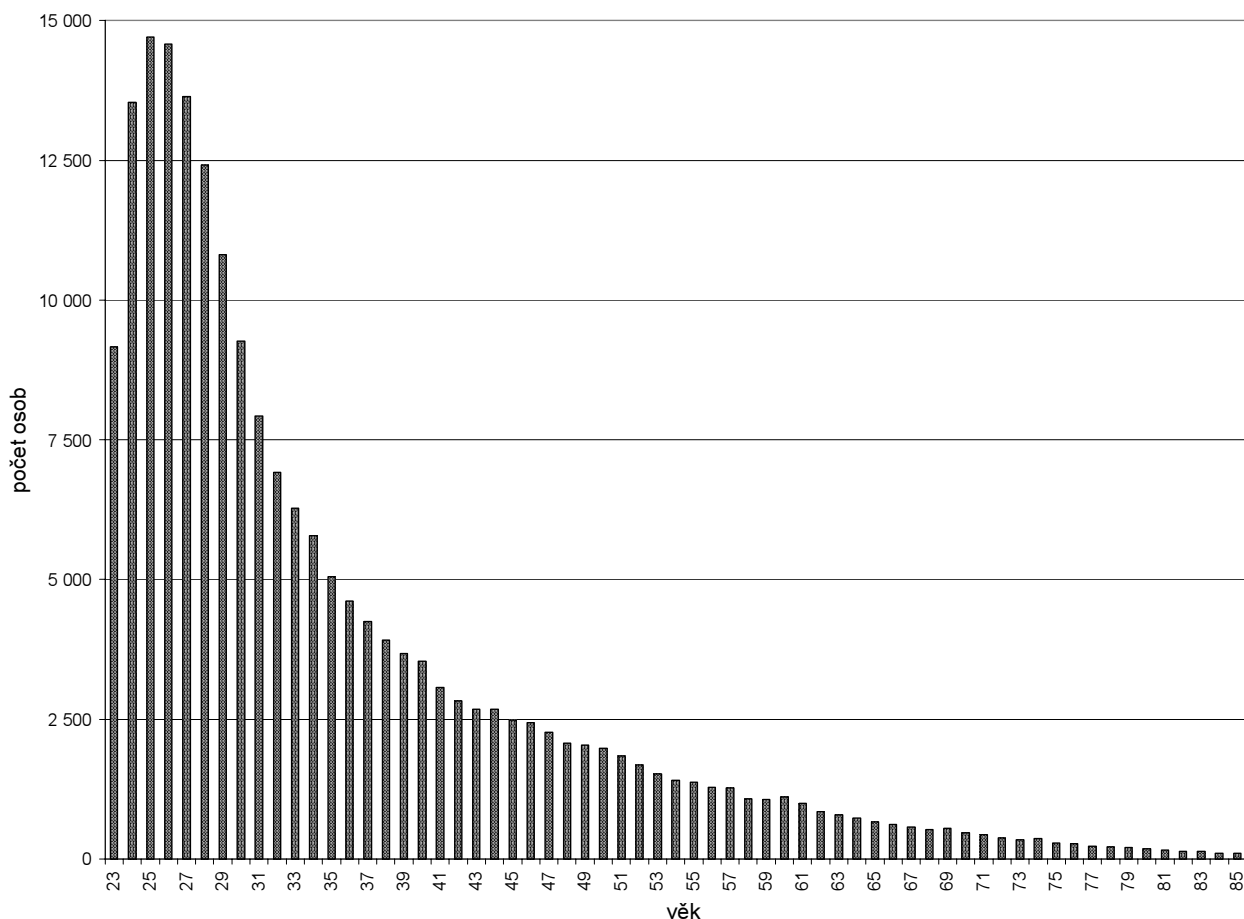
Tab. 9.3. Vnitřní stěhování osob s vysokoškolským vzděláním podle pohlaví

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Muži	10 052	8 986	8 242	7 564	6 582	6 492	7 069	7 952	8 018	7 975	8 750	9 968	9 115	9 899
Ženy	5 820	5 683	5 556	5 170	4 884	4 894	5 161	5 711	6 037	6 034	6 563	7 790	7 684	8 531
Podíl mužů (v %)	63,3	61,3	59,7	59,4	57,4	57,0	57,8	58,2	57,0	56,9	57,1	56,1	54,3	53,7
Rozdíl	Rozdíl podílu mužů proti podílu mužů na vnitřním stěhování celkem v ČR ^{*)} (v procentních bodech)													
	11,4	10,7	10,5	11,0	9,9	9,6	10,7	10,8	9,9	9,9	9,3	7,9	6,6	6,4

^{*)} za osoby 21 a více roků

Téměř 40 % úhnu migrujících vysokoškoláků připadá na osoby ve věku 24-29 roků, tedy bezprostředně nebo brzy po ukončení studia. Maximum počtu je u 25 letých, přičemž u mužů je vrchol v 26 a u žen v 24 a 25 letech věku. Obdobný průběh vztahu věku a počtu migrantů je také u ostatních vzdělanostních kategorií – v době brzy po dokončení určitého stupně vzdělávání je intenzita migrace největší, v dalších letech trvale klesá, zpočátku výrazně.

Graf 9.1. Objem vnitřního stěhování osob s vysokoškolským vzděláním v úhnu za roky 1991 – 2004 podle věku

Struktura migrace podle vztahu k základním územním jednotkám se za vysokoškoláky výrazně od celkové populace odlišuje. Zatímco u vysokoškoláků je více jak polovina stěhování do jiného kraje, v celé populaci připadá největší díl na stěhování nejkratšího typu, to je uvnitř okresů. Migrace má, dle tohoto pohledu, složení po celé období v zásadě stabilní.

Tab. 9.4. Struktura vnitřního stěhování osob s vysokoškolským vzděláním podle prostorových typů stěhování v úhrnu za roky 1991 - 2004

	Vnitrookresní	Meziokresní	Mezikrajské
Vysokoškoláci (v %)	26,4	18,4	55,3
Rozdíl proti struktuře vnitřního stěhování celkem ^{*)} (v procentních bodech)	-19,7	-0,3	20,0

^{*)} za osoby 21 a více roků

Pouze tři kraje, a to Praha, Středočeský a Jihomoravský kraj, jsou v bilanci stěhování vysokoškoláků aktivní, ostatní kraje jsou tedy „dodavateli“ vysokoškoláků do těchto tří krajů. Mimořádné je postavení Prahy a okolního Středočeského kraje, které mají v úhrnu za roky 1991-2004 bilanci aktivní ve výši 8 a 10 tis. osob. Zisk Jihomoravského kraje je již podstatně menší; činí 1,6 tis. osob. Naproti tomu v absolutním vyjádření je největší ztráta v kraji Moravskoslezském (5,3 tis.), Ústeckém (3,0 tis.) a Vysočina (2,4 tis.). Nejvýraznější změnou v čase je podstatný nárůst zisku Středočeského kraje - z nevelkého na počátku sledovaného období, k výraznému, a mezi kraji jednoznačně největšímu, na konci období.

Praha má zcela odlišný charakter salda migrace za vysokoškoláky a za ostatní obyvatele – v prvním případě vysoce kladné, ve druhém vysoce záporné. Stejný vztah bilance stěhování dle vzdělání je také v Jihomoravském kraji, ovšem s podstatně menšími počty. Pouze Středočeský kraj má bilanci celkové migrace, i samostatně za vysokoškoláky, kladnou.

Tab. 9.5. Bilance stěhování osob s vysokoškolským vzděláním podle krajů v úhrnu za roky 1991 – 2004

	Hlavní město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přistěhovalí	30 116	22 358	5 883	3 906	1 812	4 513	4 070	4 701	4 689	3 767	10 700	5 907	4 388	4 921
Vystěhovalí	22 288	12 177	6 538	4 920	3 363	7 550	4 250	6 344	5 889	6 164	8 913	6 969	6 193	10 173
Obrat	52 404	34 535	12 421	8 826	5 175	12 063	8 320	11 045	10 578	9 931	19 613	12 876	10 581	15 094
Saldo	7 828	10 181	-655	-1 014	-1 551	-3 037	-180	-1 643	-1 200	-2 397	1 787	-1 062	-1 805	-5 252
Saldo za kraj celkem	-23 733	38 281	5 547	4 234	-6 594	-1 242	1 621	241	1 519	-1 992	-579	-751	2 275	-18 827

V relativních údajích (vztahených k počtu obyvatel nebo k počtu vysokoškoláků při SLDB) se ještě více zvýrazňuje zisk Středočeského kraje oproti Praze i Jihomoravskému kraji. Naproti tomu mezi Prahou a Jihomoravským krajem jsou rozdíly v relativních údajích oproti absolutním menší. Ztráty jsou nejvýraznější ze severozápadních Čech (Karlovarský a Ústecký kraj), z Vysočiny a z Moravskoslezského kraje.

Tab. 9.6. Saldo stěhování osob s vysokoškolským vzděláním podle krajů v úhrnu za roky 1991 – 2004

Kraj	Saldo	Saldo na 100 tis.		Pořadí podle salda na 100 tis.	
		obyvatel	vš ze SLDB 2001	obyvatel	vš ze SLDB 2001
Středočeský	10 181	921	15 397	1.	1.
Hlavní město Praha	7 828	652	4 112	2.	2.
Jihomoravský	1 787	156	1 827	3.	3.
Liberecký	-180	-42	-719	4.	4.
Jihočeský	-655	-105	-1 619	5.	5.
Olomoucký	-1 062	-164	-2 449	6.	6.
Plzeňský	-1 014	-183	-2 810	7.	7.
Pardubický	-1 200	-235	-4 046	8.	8.
Zlínský	-1 805	-301	-4 737	10.	9.
Královéhradecký	-1 643	-297	-4 761	9.	10.
Moravskoslezský	-5 252	-410	-6 444	12.	11.
Vysočina	-2 397	-465	-8 314	13.	12.
Ústecký	-3 037	-368	-8 321	11.	13.
Karlovarský	-1 551	-509	-11 022	14.	14.

Mezikrajské migrační proudy vysokoškoláků byly jednoznačně největší mezi Prahou a Středočeským krajem a to z Prahy do Středočeského kraje v počtu téměř 13 tis. osob a opačným směrem přes 7 tis. osob. Další největší mezikrajský pohyb je již jen necelé 3 tis. osob a to z Jihočeského kraje do Prahy. Z 21 největších proudů jich více jak polovina směřuje do Prahy.

Tab. 9.7. Největší mezikrajské proudy stěhování osob s vysokoškolským vzděláním v úhrnu za roky 1991 – 2004

Kraj:		Počet osob
vystěhování	přistěhování	
Hlavní město Praha	Středočeský	12 795
Středočeský	Hlavní město Praha	7 237
Jihočeský	Hlavní město Praha	2 844
Ústecký	Hlavní město Praha	2 690
Moravskoslezský	Hlavní město Praha	2 523
Jihomoravský	Hlavní město Praha	2 172
Královéhradecký	Hlavní město Praha	2 143
Moravskoslezský	Jihomoravský	2 041
Pardubický	Hlavní město Praha	1 840
Zlínský	Jihomoravský	1 776
Hlavní město Praha	Jihočeský	1 735
Plzeňský	Hlavní město Praha	1 680
Vysočina	Hlavní město Praha	1 654
Moravskoslezský	Olomoucký	1 641
Vysočina	Jihomoravský	1 639
Liberecký	Hlavní město Praha	1 574
Olomoucký	Jihomoravský	1 551
Olomoucký	Hlavní město Praha	1 410
Ústecký	Středočeský	1 371
Olomoucký	Moravskoslezský	1 289
Zlínský	Hlavní město Praha	1 284

Index **efektivnosti mezikrajské migrace** vysokoškoláků, vyjadřující poměr salda k obratu, má v součtu za celé období vysoké hodnoty hlavně v Praze, Středočeském a Moravskoslezském kraji, přičemž v prvních dvou případech jsou to hodnoty kladné, ve třetím záporné. Zcela největší hodnota ukazatele je právě mezi těmito kraji a vyjadřuje největší blízkost k jednosměrné migraci. Praha má vysokou efektivnost i s dalšími moravskými kraji a krajem Karlovarským a Pardubickým. Velká je také efektivnost

migrace Středočeského kraje se Zlínským a Karlovarským krajem. Naproti tomu Moravskoslezský kraj má zřetelnou zápornou efektivnost s převážnou většinou krajů, kromě dvou již zmíněných, hlavně s Jihomoravským a dále Libereckým a Jihočeským krajem.

Tab. 9.8. Index efektivnosti migrace mezikrajského stěhování osob s vysokoškolským vzděláním za kraje v úhrnu za roky 1991 - 2004

Kraj přistěhování	Kraj vystěhování													
	Hlavní město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hlavní město Praha	x	-0,28	0,24	0,32	0,48	0,41	0,23	0,37	0,44	0,45	0,47	0,53	0,57	0,66
Středočeský	0,28	x	0,18	0,29	0,48	0,33	0,17	0,25	0,28	0,39	0,36	0,21	0,45	0,64
Jihočeský	-0,24	-0,18	x	0,08	0,34	0,31	0,05	0,04	0,02	0,28	-0,06	-0,22	0,10	0,34
Plzeňský	-0,32	-0,29	-0,08	x	0,24	0,23	-0,03	-0,13	-0,12	0,09	-0,15	-0,29	-0,06	0,14
Karlovarský	-0,48	-0,48	-0,34	-0,24	x	-0,04	-0,17	-0,11	-0,22	-0,05	-0,25	-0,27	0,05	0,11
Ústecký	-0,41	-0,33	-0,31	-0,23	0,04	x	-0,21	-0,11	-0,15	0,09	-0,11	-0,16	-0,08	0,15
Liberecký	-0,23	-0,17	-0,05	0,03	0,17	0,21	x	0,05	0,16	0,22	0,01	0,23	0,21	0,37
Královéhradecký	-0,37	-0,25	-0,04	0,13	0,11	0,11	-0,05	x	-0,09	0,12	-0,22	0,09	-0,10	0,24
Pardubický	-0,44	-0,28	-0,02	0,12	0,22	0,15	-0,16	0,09	x	0,11	-0,16	0,06	0,06	0,19
Vysočina	-0,45	-0,39	-0,28	-0,09	0,05	-0,09	-0,22	-0,12	-0,11	x	-0,20	-0,04	-0,07	0,12
Jihomoravský	-0,47	-0,36	0,06	0,15	0,25	0,11	-0,01	0,22	0,16	0,20	x	0,21	0,23	0,47
Olomoucký	-0,53	-0,21	0,22	0,29	0,27	0,16	-0,23	-0,09	-0,06	0,04	-0,21	x	0,06	0,12
Zlínský	-0,57	-0,45	-0,10	0,06	-0,05	0,08	-0,21	0,10	-0,06	0,07	-0,23	-0,06	x	0,08
Moravskoslezský	-0,66	-0,64	-0,34	-0,14	-0,11	-0,15	-0,37	-0,24	-0,19	-0,12	-0,47	-0,12	-0,08	x

Mimořádná odlišnost migrace mezi Prahou a Středočeským krajem je zčásti dána i specifickým územním vymezením těchto krajů – kraj Hlavní město Praha nemá žádné jiné obce, Středočeský kraj nemá **krajské město**. Pokud bychom tato dvě území hodnotili jako jeden celek a k němu analogicky srovnávali migraci mezi krajským městem a ostatními obcemi kraje v jiných krajích, pak některé další proudy v absolutním vyjádření jsou sice také výrazně menší, ale přece jen blíže uvedeným počtům mezi Prahou a Středočeským krajem. Z Brna se v rámci Jihomoravského kraje vystěhovalo 4,2 tis. a opačným směrem přistěhovalo 3,3 tis., z Ostravy v rámci Moravskoslezského kraje 2,9 tis. a opačně 2,6 tis. vysokoškoláků.

Všechna krajská města mají za vysokoškoláky bilanci migrace se zbytkem kraje pasivní (Praha s okolním Středočeským krajem). Obdobné tvrzení platí i pro **dalších** devět měst (s počtem obyvatel nad 50 tis. – dle počtu ke středu hodnocení období, to je v roce 1997). Absolutní velikost ztráty je však podstatně menší než u Prahy – následující největší je u Brna a to 835 osob. Mezi krajskými městy má nejmenší ztrátu Olomouc a pak Zlín.

Tab. 9.9. Bilance stěhování v rámci kraje osob s vysokoškolským vzděláním za krajská města v úhrnu za roky 1991 - 2004

Město	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo
Praha ¹⁾	7 237	12 795	-5 558
České Budějovice	1 503	2 105	-602
Plzeň	1 384	1 846	-462
Karlovy Vary	341	506	-165
Ústí nad Labem	536	743	-207
Liberec	659	822	-163
Hradec Králové	737	1 015	-278
Pardubice	731	929	-198
Jihlava	276	392	-116
Brno	3 332	4 167	-835
Olomouc	1 432	1 520	-88
Zlín	815	913	-98
Ostrava	2 622	2 885	-263

¹⁾ se Středočeským krajem

Tab. 9.10. Bilance stěhování v rámci kraje osob s vysokoškolským vzděláním za další největší města v úhrnu za roky 1991 - 2004

Město	Kraj	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo
Kladno	Středočeský	460	616	-156
Děčín	Ústecký	271	290	-19
Chomutov	Ústecký	348	432	-84
Teplice	Ústecký	486	591	-105
Most	Ústecký	360	518	-158
Opava	Moravskoslezský	544	720	-176
Karviná	Moravskoslezský	347	570	-223
Frydek-Místek	Moravskoslezský	703	949	-246
Havířov	Moravskoslezský	644	1 142	-498

Předchozí závěry korespondují i s bilancí za **okresy**. Aktivní bilanci má jen 19 okresů (včetně Prahy). Po hlavním městě, které má největší zisk, následují s velkým odstupem od ostatních okresů oba okresy Prahu obepínající. Obdobná situace je i u druhého největšího města Brna. Výrazný zisk má jak „městský“ okres, tak okolní okres Brno-venkov. Za uvedenými následuje okres Kladno, České Budějovice, Olomouc a tři další středočeské okresy. Z celkového počtu 12 okresů Středočeského kraje jen dva (Kutná Hora a Příbram) nemají bilanci kladnou, takže mezi okresy s kladnou bilancí je více jak polovina ze Středočeského kraje. Naproti tomu největší ztráty vysokoškoláků měly dva okresy ze severní Moravy – Ostrava-město a Karviná. Celkem je okresů se souhrnnou ztrátou nad 500 osob patnáct, přičemž deset z nich je moravských.

Tab. 9.11. Okresy s největším a nejmenším saldem migrace osob s vysokoškolským vzděláním v úhrnu za roky 1991 – 2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo
Okresy s největším saldem			
Praha	30 116	22 288	7 828
Praha-západ	6 029	1 900	4 129
Praha-východ	5 445	2 317	3 128
Brno-venkov	5 124	3 301	1 823
Brno-město	9 945	8 688	1 257
Kladno	3 770	2 785	985
České Budějovice	5 757	4 890	867
Olomouc	6 303	5 511	792
Nymburk	2 197	1 517	680
Beroun	1 840	1 274	566
Okresy s nejmenším saldem			
Karviná	3 083	5 129	-2 046
Ostrava-město	5 113	6 530	-1 417
Hodonín	2 005	2 727	-722
Most	1 284	2 001	-717
Šumperk	1 964	2 629	-665
Ústí nad Labem	1 544	2 153	-609
Karlovy Vary	1 773	2 363	-590
Uherské Hradiště	2 465	3 053	-588
Žďár nad Sázavou	2 080	2 663	-583
Pelhřimov	879	1 458	-579
Chrudim	1 529	2 100	-571
Přerov	2 507	3 075	-568
Zlín	3 488	4 023	-535
Bruntál	1 475	1 994	-519

V bilanci stěhování vysokoškolsky vzdělaných osob má mezi **obcemi** s ostatními zcela nesouměřitelné postavení Praha. Zisk je proti druhému městu v pořadí - Brnu více jak šestinásobný a proti třetímu městu - Olomouci více jak třináctinásobný. O tom, že probíhá výrazný přesun vysokoškoláků do Prahy a okolí svědčí i to, že mezi 21 obcemi největšího migračního zisku jen tři nejsou z této oblasti.

Tab. 9.12. Obce s největším saldem z vnitřního stěhování osob s vysokoškolským vzděláním v úhrnu za roky 1991 – 2004

Obec	Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrat	Saldo
Praha	x	30 116	22 288	52 404	7 828
Brno	Brno-město	9 945	8 688	18 633	1 257
Olomouc	Olomouc	3 657	3 078	6 735	579
Říčany	Praha-východ	721	311	1 032	410
Jesenice	Praha-západ	463	54	517	409
Milovice	Nymburk	476	68	544	408
Kladno	Kladno	1 717	1 396	3 113	321
Černošice	Praha-západ	491	181	672	310
Roztoky	Praha-západ	454	183	637	271
Hostivice	Praha-západ	383	116	499	267
Bílovice nad Svitavou	Brno-venkov	332	75	407	257
Psáry	Praha-západ	257	14	271	243
Dolní Břežany	Praha-západ	254	34	288	220
Rudná	Praha-západ	261	49	310	212

Jak vyplývá z následující tabulky, převážná většina velkých měst v bilanci vysokoškoláků aktivní není. Ztrácí je hlavně jednak do Prahy a okolí, event. do některých jiných velkých měst (Brno, Olomouc, Kladno), jednak do nových výstaveb ve svém okolí. Na to jak velká je ztráta příslušného města má, mimo jiné, vliv i lokalizace uvedených nových výstaveb – pokud jsou na území města, nemají na saldo migrace vliv, pokud jsou mimo něj, vedou ke ztrátě.

V souhrnu za všechny sledované roky byly v migraci ziskové obce do 5 tis. obyvatel a získávaly sevšemi většími velikostními skupinami. S výjimkou největší skupiny, což je samotná Praha, jsou obce nad uvedenou hranicí 5 tis. osob migračně ztrátové. V těchto skupinách ale zároveň platí, že větší obce jsou s menšími ziskové.

Tab. 9.13. Saldo stěhování osob s vysokoškolským vzděláním podle velikostních skupin obcí v úhrnu za roky 1991 - 2004

Velikostní skupina	Oproti velikostní skupině obcí										Celkem
	-499	500-999	1 000-1 999	2 000-4 999	5 000-9 999	10 000-19 999	20 000-49 999	50 000-99 999	100 000-999 999	1 000 000 +	
-499	x	-151	-125	-25	116	171	470	593	152	487	1 688
500-999	151	x	-18	45	172	315	722	1 068	654	889	3 998
1 000-1 999	125	18	x	101	109	269	687	1 405	769	1 041	4 524
2 000-4 999	25	-45	-101	x	201	92	650	921	598	514	2 855
5 000-9 999	-116	-172	-109	-201	x	-86	-159	-258	-301	-725	-2 127
10 000-19 999	-171	-315	-269	-92	86	x	-133	-427	-795	-1 584	-3 700
20 000-49 999	-470	-722	-687	-650	159	133	x	-404	-1 979	-3 111	-7 731
50 000-99 999	-593	-1 068	-1 405	-921	258	427	404	x	-833	-3 212	-6 943
100 000-999 999 ^{*)}	-152	-654	-769	-598	301	795	1 979	833	x	-2 127	-392
1 000 000 +	-487	-889	-1 041	-514	725	1 584	3 111	3 212	2 127	x	7 828

^{*)} Brno, Ostrava, Plzeň, Olomouc

V průběhu sledovaného období se charakter migrace vysokoškoláků z hlediska velikostních skupin obcí zčásti změnil. Na počátku byly malé obce ztrátové a velké byly ziskové, event. měly ztrátu menší, postupně se však situace měnila k výraznému zisku malých obcí a ztrátě velkých s výjimkou Prahy.

Tab. 9.14. Saldo stěhování osob s vysokoškolským vzděláním podle velikostních skupin obcí

Velikostní skupina	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
-499	-153	-162	-183	-94	15	43	47	219	256	263	249	377	421	390
500-999	-9	-30	61	110	135	141	246	350	295	335	432	589	644	699
1 000-1 999	-138	93	-22	23	79	122	210	349	403	469	512	714	801	909
2 000-4 999	-132	-55	-23	2	-11	83	171	334	267	413	362	351	435	658
5 000-9 999	-169	-71	-194	-211	-276	-142	-128	-106	-181	-314	-159	-181	-97	102
10 000-19 999	-238	-93	-84	-192	-142	-82	-238	-159	-315	-325	-338	-439	-474	-581
20 000-49 999	23	-302	-203	-143	-364	-331	-403	-571	-680	-546	-852	-1 029	-1 089	-1 241
50 000-99 999	-248	-294	-342	-347	-172	-298	-283	-487	-542	-664	-581	-748	-842	-1 095
100 000-999 999 ^{*)}	94	330	137	184	335	82	20	7	98	-239	-345	-340	-457	-298
1 000 000 +	970	584	853	668	401	382	358	64	399	608	720	706	658	457

^{*)} Brno, Ostrava, Plzeň, Olomouc

Bilance migrace vysokoškoláků se výrazně mění při jejím rozčlenění podle věku. Zatímco u nejmladších (do 29 roků) je aktivní Praha a další 4 největší města, v další skupině (30-39 roků) je aktivní již jen Praha a to pouze mírně. Od věkové skupiny 30-39 roků jsou však aktivní malé obce a s narůstajícím věkem se rozsah velikostních skupin obcí, které jsou migračně aktivní, rozšiřuje. Obce velikosti 50 až 100 tis. obyvatel nejsou aktivní v žádné věkové skupině, od 10 do 50 tis. obyvatel jen v nejstarších a to jen v malém počtu osob.

Za roky, po které bylo u migrace sledováno vzdělání a zároveň i **státní občanství** migrantů, bylo evidováno 874 stěhování vysokoškolsky vzdělaných osob jiného občanství než ČR, žen z nich bylo cca 40 %. Nejvíce vysokoškoláků stěhujících se uvnitř ČR je z Ukrajiny (198), Ruska (115), Slovenska (106), Vietnamu (55), Německa, USA a Polska (přes 30).